

Vsem članom UJU — Pov. Ljubljana!

Razčiščenje stališča ožjega sosveta do protekcionizma po političnih strankah. — Za vzpostavitev stanovske in službene morale. — Odločna sredstva proti kršilec stanovske discipline: Javna obsodba strankarskega protekcionizma!

Ožji sosvet Poverjeništvu UJU Ljubljana je sklenil na svoji seji dne 12. sept. t. l. objaviti sledeče sklepe:

APEL NA ČLANSTVO!

Zadnja leta se je tudi pri nas udomačil običaj, da se učiteljstvu in drugim javnim nameščencem podeljujejo službene mesta ter se jih često uradno premešča po intervencijah političnih strank. Seveda ne pridejo pri tem toliko strokovni vidiki v poštev, ampak pred vsem politično strankarski. S takim postopanjem se učini trajno veliko zlo:

1. Občutno se škoduje javni upravi, torej tudi šolstvu.

2. Upliva kvarljivo na vsako posamezno kategorijo javnih nameščencev ter širi neznačajnost ter stanovsko in službeno nemoralno med vsem uradnim.

3. Tudi posameznim političnim organizacijam ne donša prav nikakih trajnih koristi, ampak občutno škodo. Saj sledi za vsako tako dejanje omenjeni običaj reakcija. Tako postopanje naravnost odbija dobre in res značajne pristaje in somišljenike od političnih strank ter jim jemlje veselje do vsakega kulturnega in tudi strankarskega političnega dela.

UJU poverjeništvu Ljubljana hoče zastaviti vse svoje sile, da čimprej odpravi to raketno poluprotektelega in deloma še sedanjega časa, vsaj med članstvom svoje organizacije.

Opozarjamo, da je ožji sosvet UJU na svoji seji dne 12. septembra t. l. sklenil odpraviti uvodoma omenjeni običaj na ta način, da bo brez ozira na osebo in upliv, ki ga zavzema v javnem življenju vsakrati kršitelj organizacijske discipline, izključen iz organizacije ter da se njegovo ime z naslovom stranke vred, katere se bo poslužil — objavi v stanovskem listu.

Premeščenja po § 71. naj se omeje samo na resnične službene potrebe brez vsake primesi strankarske politike.

Praviloma naj se nikogar ne preme-

ZA POVERJENIŠTVO UJU LJUBLJANA dne 12. septembra 1926.

Andrej Skuli, poverjenik. Anton Hren, podpredsednik. Josip Kobal, tajnik.
Rado Grum, blagajnik. Ivan Dimnik, urednik UT.
Člani: Ciril Hočevar, Krog. Josip Lapajne, Cerklje. Rudolf Mencin, Prevalje.
Anton Mervič, Ribnica. Ljud. Musek, Ptuj. Robert Plavšak, Trbovlje.
Josip Ribičič, Rakek. Ljud. Šijanec, Razvanje.

Spoznanje prihaja.¹

Mesec julij zaznamuje za javne nameščence v Sloveniji novo etapo. Udarci vlade z redukcijo draginskih doklad sigurno veliko pripomore k hitrejšemu razvoju.

Dva nova pojava imamo v Sloveniji, ki jih moramo beležiti ne samo kot kronisti, temveč kot propagatorji strogo stanovsko-strokovne borbe. Naše slovensko učiteljstvo je na obnem zboru v

¹ Jugoslovanski Železničar, glasilo Pokr. Uduž. jug. narodnih železničarjev v Ljubljani, dne 13. VIII. 1926 št. 13.

modelovanje, kartonažu, knjigoveštvo, pletarstvo, početke stolarstva i rezbarstva, bojadisanje vaza i reliefno pravljenje mapa. Osim stručnoga rada na tečajevima su držana teoretska predavanja o ciljevima i metodama rada u Podmlatku D. C. K. Tečajev je pohađalo 164 nastavnika osnovnih, srednjih i građanskih škola.

U šk. godini 1924—25 Gl. Odbor je poslao ove pomoći: Učiteljskoj Školi na Cetinju za uređenje radionice Podmlatka C. K. 3.000 Din, Bogosloviji na Cetinju za nabavku alata za kartonažu i knjigoveštvo 3.000 Din, Obl. Odboru Podmlatka C. K. u Bitolju za popunjavanje radionice 3.000 Din, Obl. Odboru u Skoplju P. C. K. za proširenje radionice i za nabavku novog alata 6.000 Din, II. Muškoj Gimnaziji u Beogradu za uređenje igrališta 10.000 Din, Prvoj Dekliškoj Osn. Školi u Mariboru za nabavku šivače mašine 500 Din, za uređenje radionice Podmlatka C. K. u Krčevini, Lajtersbergu kod Maribora 3.000 Din, Podmlatku Crvenoga Krsta u Kumanovu odobreno je za uređenje igrališta 3.000 Din, a onome u Učit. Školi u Pirotu 5.000 Din.

(Dalje prih.)

sti brez predhodne objektivne disciplinarne preiskave.

Ko to sporočamo v zmislu sklepa ožjega sosveta z dne 12. septembra t. l. vodstvom vseh političnih strank, izjavljamo obenem, da smo pripravljeni braniti pravice vsakega posameznega člana vselej in proti vsakomur z vsemi dopustnimi sredstvi. Prav tako pa nočemo nikogar ščititi, ako se je pri izvrševanju svoje službe tako pregrešil, da morajo slediti posledice.

Kot pravilno in legalno pot smatra ožji sosvet za vsakega discipliniranega člana, da se v vseh službenih zadevah obrača službenim potom na pristojne oblasti, v osebnih, zlasti namestitnih zadevah na svojega zastopnika v namestitni komisiji, v vseh ostalih pa na poverjeništvu UJU potom svojih okrajnih učiteljskih društev.

IZJAVA.

Sedmorica članov UJU se hoče v popolnem nasprotju s pravili uveljavljati z nekim »akcijskim odborom« ki se predstavlja kot zastopnik opozicije v poverjeništvu UJU Ljubljana.

Ta je razposlal preko svojega poverjeništvu dopis na »Izvršni odbor UJU v Beogradu« in na vsa poverjeništvu UJU, predstavljajoč se kot edino pravi tolmač mišljenja patriotskega učiteljstva.

V kolikor so posamezni člani poverjeništvu Ljubljana žaljeni na svoji časti po vsebini omenjenih dopisov, si pridržuje poverjeništvu pravico, da bo storilo posebne ukrepe.

Ožji sosvet pa mora v obrambo stanovske discipline na tem mestu javno najodločneje obsoditi tak način uveljavljanja opozicijskega mišljenja, ki hoče slabiti stanovsko edinstvo in notranjo silo organizacije, posebno ker ni v sedanjih novi smeri nobene točke, ki bi ji mogla lojalna opozicija ugovarjati, in ji tudi ni v nobenem oziru vzeta možnost uveljavljanja se na legalen način.

Šolske razstave.

(Dalje.)

V vsaki razstavi se je videlo, kako spretne je učitelj v besedi in koliko se utopi v risarsko pot. Rečeno v — b e s e d i, ker učitelj ne popravlja z drugim učencu, posebno ga je upotiti v razmerja. V tem bo videl učenec tudi v težjih rečeh, da mora na pot izpopolnjevanja, ne pa, zanašajoč se na učitelja, da gleda okoli sebe in moti druge.

V splošnem odseva iz razstav prav lepo učiteljev prostor med risarsko učno urgo — ne sedi za mizo in ne narekuje, kažoč s palico na tablo, sedeč na stolu, ampak njegov prostor je med klopmi, zdaj tu zdaj tam: kaže učencem nepravilnosti, spravlja radirke v kot, ker nekateri več zbrisejo kakor narišejo, primerja osnutek z naravnim predmetom, ker velikokrat ne riše učenec po naravi, ampak po — svoji glavi, ker se mu ne ljubi toliko vpreči možgane, da bi malo presodil in predmet iz narave počiva nekje pod klopio... Ko pobere, primerja — ej, res uvidi, da jo je prav pošteno zapeljal.

Med splošnosti moramo tudi omeniti snago, katera preveva vse izdelke, od najnižjih do najvišjih razredov, katera je zlatá vredna. Ali poznate nekatere, kateri tako-le prst v usta, pa hajdi po pa-

vorilo se je tudi o samostojnem nastopu v zakonodajna tela itd.

Oba omenjena sklepa sta značilna. Učiteljstvo je v svojem UJU stalo ob strani od l. 1919. Udarci so padali tudi po učiteljstvu, vendar so zagovorniki takozvanega naprednega in kulturnega programa imeli društvo trdno v svojih rokah. Vodstvo ni bilo dostopno nikakim predlogom o stanovskostrokovni borbi. Deklaracija kaže nova pota! Vemo, da morajo slovenski učitelji izbojevati ta boj tudi še na glavni skupščini za vse učiteljstvo države, uverjeni pa smo, da zmago, ako se točno držijo sedanje poti.

Tudi Osrednja Zveza od l. 1919 nekako hira. Razna društva javnih nameščencev stoje ob strani iz raznih vzrokov, ki jih pa za danes ne bomo razmotrivali. Četudi je sklep o izstopu iz raznih oblikih društev zelo težak in pri danih razmerah celo v Sloveniji težko izvedljiv, je vendar nepobiten dokaz, da Osrednja Zveza resno dela za osamosvojitve javnih nameščencev. Tudi tukaj mora slediti uspeh, ako javni nameščenci enotno vztrajajo na začrtani poti.

Zakaj to navajamo? To vprašanje narekuje odgovor točen in jase! Nismo mogli razumeti stremjenja in dela UJU zadnja leta, ker kot stanovskostrokovna organizacija imamo točno določen program, tudi večkrat nismo mogli razumeti nastopov Osrednje Zveze in Glavnega Sa-

Energičen nastop učiteljstva Ptujkega učiteljskega društva.

Razčiščenje stališča do političnih strank in kulturnih društev. — Učiteljstvo mora biti solidarno z ostalim državnim uradnim. — Za sindikalno podlago strokovnih organizacij.

(Resolucije in njih utemeljitev, sprejete na zborovanju Ptujkega učiteljskega društva dne 11. IX. 1926.)

Posamezne dežele so nas pred preročeno izmogočavale in s hudimi boji smo si priborili kake drobtinice.

Takrat ni imelo potrebe favorizirano uradništvo iskati stikov z nami, ker smo jim bili mi po vrednosti drugovrstni, oni pa so bili izvrševalni organi nekdanjega vladnega terorja.

V agrarni državi kot je naša, je pa uradništvo padlo na veljavi. Tedaj šele ni bilo več zapreke glede podržavljenja nas učiteljev, ki smo med ljudstvom samo podrobni delavci prosvete. Vsi so živeli tudi v pričakovanju, da bomo širili politiko v smislu vladajočih strank in jim pripravljali udobne stolčke.

Š podržavljenjem po sedanjih izkušnjih sicer nismo mnogo pridobili, vendar v boju za obstanek se je število nas znatno pomnožilo in če bomo solidarni kot so v drugih državah drž. nameščenci, bo tudi vlada prišla do spoznanja, da brez nas ne pojde.

Bogatino zakrknje srce pri obloženih mizi za vse one, ki so potrebni in lačni. — Nekaj sličnega se je zgodilo z nami. — Inteligentno uradništvo pač ne more slediti na slepo. Posebno ne moremo slediti onim, ki ustvarjajo le nekaj korit za one, ki jih neobhodno potrebujejo, ostali pa naj stradajo.

Redukcija plač je danes neupravičena, ker je izkoriščanje bednega.

pirju! Ja, vse vrste učenjaki se dobe! Koliko je bilo treba, da se jim je tudi to dopovedalo, da naj ne bodo preveč praktični, ker vsaka stvar ima tudi svoje meje! Vidi se, da so bile še posebej umite roke pred vsako risarsko uro. Risba, bodi še tako skrbno izdelana, pa zamazana, je brezdomno zapostavljena. Tudi tiste površnosti in naglice ni, katera je že v učenčevi naravi, kajti vse priprave so prižgale v učenču tisto znanje, katerega stavimo med predpogoje, katero obudi ljubez do izvršitve same, da postane učenec že kar nestrpen, čaka prilike, da mu dovolimo začetek dela, kjer začne prelivati obrise, vlagati življenje in popolnost.

Ne vidimo skladov risb, kar potrjuje pravilno razumevanje — učitelj ne tehta del po kvantiteti, ampak po kvaliteti, torej malo, a tisto natančno, popolno in snažno. Učenec se mora učiti, ne več samo metati iz sebe, posebno od tretjega šolskega leta dalje. Tuintam je še nekaj površnežev, kateri se bolj težko spravijo v strugo. Imamo tudi učenca, kateri niso še dobro prišli dela v roko, pa je že izvršeno — seveda, kako! Pri takih je naša naloga, da mu pokažemo vse nedostatke, da uvidi, damo mu pa, če je nadarjen, bolj natančneje stvari izpeljati, da ga zastavljajo številna merjenja, ki so vajeti. Po izvršenem pa zopet stroga poprava, kolikor je ni dosegla vmesna

veza javnih nameščencev. To je bil tudi vzrok, da je naše društvo sicer od slučaja do slučaja v stiku z Glavnim Savezom, vendar tesnejše sodelovanje ni bilo mogoče. Vzrok — neenotna pravila, neenotni pogledi v nalogah, delu, taktiki in cilju stanovskostrokovnih organizacij, kakor smo si jih vstvarjali jugoslovanski železničarji.

Imamo vtis, da je prišlo spoznanje za vse javne nameščence. Na delu so tovariši javni nameščenci vseh panog, iščejo izhoda, novih poti iz sedanjega obupnega gmotnega in duševnega stanja javnih nameščencev v naši državi. In če pri tej priliki povemo jasno in javno svoje mnenje, naj se isto ne vzame kot pouk. — Naše mnenje je: vsi javni nameščenci v nepolitična strogo stanovskostrokovna društva iskreno in požrtvovalno, potem je izvedljivo vse!

Pravilna je pot, po kateri usmerja svoje korake slovensko učiteljstvo, pravilna je pot, na katero poziva Osrednja Zveza. Naše Udruženje pozdravlja to pot in pričakuje s polnim zaupanjem, da ni daleč več čas, ko stojimo vsi javni nameščenci združeni v enotnih stanovskostrokovnih organizacijah, pripravljeni in sposobni za boj za pravico in poštenje. Takrat tudi zavladajo druge razmere v upravi in uradih, prestaneta beda in pomankanje med javnimi nameščenci. Za doseg tega cilja na delo in uspeh je siguren!

Naša organizacija je res pred vsem stanovskega značaja, v zadevi kruha pa se mora in corpore priključiti najširši organizaciji, t. j. Osrednji Zvezi drž. nameščencev. — Na sindikalni podlagi bi morale pravzaprav tvoriti vse stanovske organizacije poseben Savez za skupne zadeve.

Ne smatramo za potrebno, da bi pristopili k centrali v Ljubljani, ker imamo v Ptuj podružnico pod imenom: Društvo javnih nameščencev in smo ptujski učitelji itak po večini že njeni člani. — Ptujskemu društvu plačujemo letno le 5 Din, a Ljubljana je dražja. —

Dalje bo treba imeti pri podružnicah, kakor pri centrali zastopstvo, ki bo odgovarjalo številu članov iz naše organizacije. Nas pa je največ.

Glede pretenj, da bomo izstopili iz vseh društev, moramo zavzeti umerjeno stališče in ukrepati šele po ugotovitvi, da smo vsi javni nameščenci edini vsaj v zadevi kruha, pred vsem naši bratje na jugu, pri katerih vladajo drugačne razmere.

Marsikomu, zlasti neklasificiranemu je solidarnost neljuba, če se je preril do korita, ki mu več nese, kot če bi legalnim potom ali po opoziciji dosegel skromen paberik na rednih dohodkih.

Le v edinstvi je moč in potem bodo naše pretnje kaj zalegle.

radi zaposlenosti z vsem razredom — toda previdno, da ga dvignemo, ne pa potopimo!

Sreska šolska razstava.

Vsako leto zahteva svoje utrjevanje, preosnov, približevanje k popolnosti, ker je tisti nemirni zdravnik, ker se skuša vedno globlje zavrtati v učenčovo dušo, ga razumeti, obenem pa izklesati pot, po kateri ga dovede čimprej in čimlažje v razne stopnje izpopolnjevanja. Sto ljudi — sto misli!

Učitelji imajo poleg običajnega še svoj posebni študij, bodisi o učenču ali podajanju učne snovi kateregakoli predmeta, grade zelo obsežne teorije, iz katerih izluščijo v praktičnosti le drobce. Ali ne prestrašijo se malenkosti, katero so nazvali kristal, ampak hite po svoji poti dalje — ni se čas ozirati, ker čas je drag, in tako prilagajo počasi kristal h kristalu: kadar jih imajo že precejšnji sklad, jih zopet preberejo in obrusijo. Tako stopajo počasi, strogo pretehtano naprej za dobrobit izpopolnjevanja.

Kaj hoče tak poedinec, če se zapre med štiri stene učilnice? Imamo jih veliko, kar so potrdila dela. Izgubili bi se, utonili, ne da bi imeli drugi, nevesči kaj od njih. Beseda in dejanje — kaka razlika!

(Dalje prihodnjic.)

== Šolski upravitelji in upraviteljice, naročite šolske potrebščine pri Učiteljski tiskarni! ==